

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

ДИРЕКТОР Ірина ПОЛЯКОВА

« 08 » 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Обговорено та схвалено
на засіданні Вченої ради академії
(протокол № 12 від 08.07.2022 р.)

Харків, 2022 р.

Положення про проведення практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (далі – Коледж) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII зі змінами та «Про фахову передвищу освіту» від 06 червня 2019 року № 2745-VIII зі змінами, наказів МОН «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 30 квітня 1993 року № 93 зі змінами та «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків видів навчальної, методичної, інноваційної, наукової, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти» від 18 червня 2021 року № 686 зі змінами, «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та її структурних підрозділах» (протокол № 1 від 31 серпня 2020 року).

Укладачі:

Алла ХАРКІВСЬКА – проректор з науково-педагогічної роботи, доктор педагогічних наук, професор;

Анна ЛИСАК – завідувач виробничої практики;

Юлія МІСЯК – завідувач навчально-виробничої практики;

Олена КАПУСТІНА – методист, доктор філософії.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні положення.....	5
2. Мета, види і зміст практики.....	5
3. Бази практики.....	7
4. Організація і керівництво практикою.....	8
5. Підсумки практики	9
6. Матеріальне забезпечення практики.....	10

Вступ

Практика здобувачів фахової передвищої та вищої освіти – невід’ємна складова частина освітньо-професійної програми підготовки фахівців, основним завданням якої є якість практичної підготовки випускників за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр та освітньо-кваліфікаційним рівнем молодший спеціаліст.

У період практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти закладаються основи практичних умінь і навичок, досвіду діяльності, професійних якостей особистості фахівця.

У даному Положенні розглядаються загальні положення, мета, види і зміст практики, бази практики, організація, керівництво та підсумки практики, матеріальне забезпечення практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти.

1. Загальні положення

1.1. Практика організується з метою формування й удосконалення практичних умінь і навичок, необхідних майбутнім працівникам закладів дошкільної та загальної середньої освіти, соціальних служб, реабілітаційних центрів тощо.

1.2. Термін практики та її види визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, що відображається в навчальних планах і графіках освітнього процесу.

1.3. Зміст практичної підготовки визначається її програмою. За весь час навчання здобувачі фахової передвищої та вищої освіти проходять певну кількість практик залежно від спеціальності.

1.4. Керівництво практикою здійснюють педагогічні та науково-педагогічні (за сумісництвом) працівники Коледжу.

1.5. У разі складної епідеміологічної ситуації в країні загалом чи регіоні зокрема, уведенням карантину в групі через інфекційні захворювання, або запровадженням воєнного стану практику дозволяється проходити у змішаному або дистанційному режимі.

1.6. Заклад освіти самостійно розробляє і затверджує документи, що регламентують організацію практичної підготовки здобувачів освіти з урахуванням специфіки їх підготовки. Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом директора коледжу.

2. Мета, види і зміст практики

2.1. Метою практики є формування практичних професійних умінь і навичок на базі одержаних знань у Коледжі необхідних для роботи в реальних виробничих умовах та формування стійкого фахового зацікавлення до обраної спеціальності.

2.2. Практика здобувачів фахової передвищої та вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення при набутті потрібного обсягу практичних навичок і вмінь відповідно до освітньо-

професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

2.3. Види, основні завдання, зміст, послідовність практик із кожної спеціальності, їх тривалість і терміни проведення визначаються відповідно до освітньо-професійних програм, навчальних планів та описані в наскрізних та робочих програмах практики.

Наскрізна програма практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти – це основний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти на визначених базах.

Наскрізна програма практичної підготовки має містити такі розділи: пояснювальна записка; мета та завдання практики; зміст практики; організація та керівництво практикою; підсумки практики; список використаних джерел.

На основі наскрізної програми практики розробляються робочі програми відповідних видів практик.

Робоча програма практики є основним навчально-методичним документом, на підставі якого розробляються посібники, методичні рекомендації, інші матеріали методичного характеру, що забезпечують успішне опанування програмового матеріалу з практики.

Робоча програма практики має містити такі розділи: опис практики; мета та завдання практики; очікувані результати після проходження практики; база практики; зміст практики (в змісті практики обов'язково необхідно розкривати завдання для самостійної роботи здобувачів освіти); організація та керівництво практикою; методи навчання; форми контролю; критерії оцінювання; політика практики; список рекомендованих джерел; силабус.

2.4. Обсяг практичної підготовки має бути визначений відповідно до затверджених і введених у дію стандартів фахової передвищої та вищої освіти за певними спеціальностями. У разі відсутності стандартів,

рекомендовано на обсяг практичної підготовки відводити не менше 10% обсягу освітніх програм.

2.5. Рекомендовано на один вид практики відводити не менше 3 кредитів ЄКТС. Кожен із видів практики повинен мати форму підсумкового контролю.

3. Бази практики

3.1. База практики – це установа, підприємство, організація різної форми власності та підпорядкованості, що призначена для проведення практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, при цьому повинна забезпечувати виконання програми практики для відповідного ступеня фахової передвищої та вищої освіти.

3.2. Здобувачі фахової передвищої та вищої освіти проходять практику в базових закладах (центрах соціальних служб, закладах дошкільної та загальної середньої освіти, реабілітаційних центрах, дитячих закладах оздоровлення та відпочинку тощо).

3.3. Здобувачам фахової передвищої та вищої освіти у зв'язку з особистими обставинами (сімейними, за станом здоров'я) та при наявності запиту з місця проходження практики може бути дозволено проходити літню та переддипломну практики за місцем проживання.

3.4. Здобувачам фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за індивідуальним планом-графіком та працюють за фахом дозволяється проходити практику за місцем роботи. Після проведення занять здобувачі освіти зобов'язані надати викладачам-керівникам практики конспекти, затверджені заступником директора закладів загальної середньої освіти, центрів соціальних служб, реабілітаційних центрів або методистом закладів дошкільної освіти.

3.5. Визначення баз практики здійснюється завідувачем практики за рекомендацією викладачів-керівників практики. Директор Коледжу до початку практики укладає договори з управліннями освіти, реабілітаційними центрами, спеціальними закладами, центрами соціальних служб тощо.

4. Організація і керівництво практикою

4.1. Загальний контроль практики здійснює директор Коледжу. Безпосередню організацію практики та контроль за її проведенням у Коледжі здійснює завідувач практики.

4.2. Завідувач практики:

- визначає бази практики та готує проекти договорів на проведення практики здобувачів освіти;
- готує накази про організацію і проведення практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти;
- готує необхідну документацію для проходження практики (журнали обліку практики, направлення тощо);
- здійснює контроль за організацією та якістю проведення практики викладачами-керівниками.

4.3. Навчально-методичне керівництво забезпечують викладачі-керівники практики.

4.4. Викладачі-керівники практики від Коледжу:

- розробляють програми практики на основі освітньо-професійної програми, навчального плану;
- складають графіки та розробляють плани практики;
- забезпечують проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: настановчі конференції (ознайомлення практикантів із необхідною документацією: програма практики, щоденник, методичні рекомендації тощо), інструктажі з техніки безпеки;
- закріплюють практикантів за робочими місцями, здійснюють методичне керівництво та контроль за їхньою діяльністю;
- разом із працівниками баз практик ведуть спостереження уроків і занять практикантів, обговорюють, аналізують і оцінюють їх;
- контролюють виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;

- перевіряють та оцінюють звітну документацію здобувачів фахової передвищої та вищої освіти.

4.5. Керівники баз практик разом із адміністрацією Коледжу несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти.

4.6. Обов'язки безпосередніх керівників від баз практик визначені в першому розділі договорів на проведення практики здобувачів освіти.

4.7. Здобувачі фахової передвищої та вищої освіти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від викладача-керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно пройти медогляд;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки на базі практики;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно здати звітну документацію із практики.

5. Підсумки практики

5.1. Після закінчення терміну практики здобувачі фахової передвищої та вищої освіти звітують про виконання програми. Критерії оцінювання визначені в робочих програмах. Форма звітності здобувача фахової передвищої та вищої освіти залежить від виду практики і визначена робочою програмою (характеристика, щоденник тощо).

5.2. Оцінка за практику виставляється у відомість загальної успішності та враховується при нарахуванні стипендії.

5.3. Здобувачу фахової передвищої та вищої освіти, який не виконав відповідної програми практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно, за умов, визначених адміністрацією Коледжу (у вільний від навчання час та в межах графіку освітнього процесу).

Здобувач фахової передвищої та вищої освіти, який повторно отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Коледжу.

5.4. Результати здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр оцінюються за 100-бальною шкалою оцінювання ECTS (90 – 100 – «А»), (82 – 89 – «В»; 74 – 81 – «С»), (64 – 73 – «D»; 60 – 63 – «E»), (35 – 59 – «FX»); 1 – 34 – «F»).

5.5. Результати здобувачів освіти освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст оцінюються за чотирибальною шкалою: («відмінно» «добре», «задовільно», «незадовільно»).

5.6. Підсумки практики обговорюються на засіданнях ректорату та Вченої ради не менше одного разу впродовж навчального року.

6. Матеріальне забезпечення практики

6.1. Джерела фінансування практики здобувачів фахової передвищої та вищої освіти визначаються формою замовлення на фахівців та здійснюються: за рахунок видатків державного бюджету або за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

6.2. Оплата праці викладачів-керівників практики за керівництво практикою здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється за рахунок фонду заробітної плати відповідно до наказу МОН «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків видів навчальної, методичної, інноваційної, наукової, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти» від 18 червня 2021 року № 686 зі змінами.

6.3. Оплата праці викладачів-керівників практики за керівництво практикою здобувачів вищої освіти здійснюється за рахунок фонду заробітної плати відповідно до Додатку цього Положення.

Оплата за керівництво практикою здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ з/п	Види практики	Спеціальність	Оплата	
			Викладачу-керівнику практики	Працівнику бази практики
1.	Перші дні дитини в школі	013 Початкова освіта	30 годин за підгрупу практикантів (7-12 осіб) за тиждень	–
2.	Практика зі спеціалізації	012 Дошкільна освіта	4 години за підгрупу практикантів (5-8 осіб) за день практики	–
3.	Пробні уроки і заняття	014.11 Середня освіта (Фізична культура)	3 години (консультація, спостереження, аналіз) протягом одного семестру за кожний урок	–
4.	Пробні уроки та заняття в школі	013 Початкова освіта	3 години (консультація, спостереження, аналіз) протягом одного семестру за кожний урок	–
5.	Пробні заняття та уроки в закладах освіти	014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	3 години (консультація, спостереження, аналіз) протягом одного семестру за кожний урок 4 години за підгрупу практикантів (5-8 осіб) протягом одного семестру (за спостереження та аналіз занять у перший тиждень практики)	–
6.	Показові, пробні заняття та інші види діяльності з дітьми раннього та дошкільного віку	012 Дошкільна освіта	Показові заняття: 4 години за день практики (участь у підготовці, присутність, аналіз) Пробні заняття: 1) за підгрупу (4-6 осіб): в 1 пол. дня – 5 годин; в 2 пол. дня – 3 години. 2) За підготовку пробних видів освітньої роботи 1,5 години за кожного практиканта (консультація, перевірка документації, допуск до проведення)	–

			Спостереження з педагогіки: 4 години за день практики (участь у підготовці, присутність, аналіз)	
7.	Професійно-педагогічна практика з соціальної роботи	231 Соціальна робота	2 години за підгрупу практикантів (5-8 осіб) за день практики	—
8.	Переддипломна практика	013 Початкова освіта, 014.11 Середня освіта (Фізична культура), 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 231 Соціальна робота	6 годин за кожного практиканта (1 година – допуск, 4 години – відвідування практиканта на базі практики, 1 година – перевірка документації). Якщо практикант проходить практику в інших областях, або за місцем проживання, то викладачу-керівнику практики дозволяється замінити відвідування практиканта консультаціями	—
9.	Переддипломна практика зі спеціальності вихователь дітей дошкільного віку	012 Дошкільна освіта	6 годин за кожного практиканта (1 година – допуск, 4 години – відвідування практиканта на базі практики, 1 година – перевірка документації). Якщо практикант проходить практику в інших областях, або за місцем проживання, то викладачу-керівнику практики дозволяється замінити відвідування практиканта консультаціями	—
10.	Переддипломна зі спеціалізації	012 Дошкільна освіта	3 години за кожного практиканта (2 години – відвідування практиканта на базі практики, 1 година – перевірка документації)	—